

Tapiola Varainhoito Oy

Vuosikertomus 2009

TAPIOLA

Tapiola Varainhoito Oy

Sisällysluettelo

Toimitusjohtajan katsaus	4
Hallituksen toimintakertomus	5
Tilinpäätös	8
Tilintarkastuskertomus	21

Tapiola Varainhoito Oy

Tapiola Varainhoito tarjoaa räätälöityä varainhoitopalvelua ja monipuolisen valikoiman sijoitusrahastoja.

Rahastoissa lähes

45 000

osuudenomistajaa.

Hallinnoitava asiakasvarallisuus yhteensä noin

5,5

 miljardia euroa.

Tapiola Varainhoito ylitti lähes kaikki tavoitteensa vuonna 2009. Tämä johtui tiiviistä yhteistyöstä asiakkaiden kanssa ja toimivista sijoitusratkaisuista. Yhtiön markkinaosuus Suomeen rekisteröityjen sijoitusrahastojen markkinoista nousi 2,9 prosenttiin.

Tapiola Varainhoito toi keväällä markkinoille uudenlaisen varainhoitokonseptin

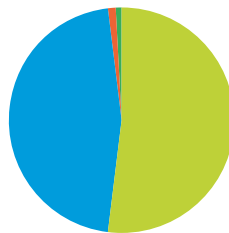
Tapiola Privaten. Toukokuussa aloitti uusi Tapiola Suoja -rahasto, joka keräsi ensimmäisten toimintakuukausien aikana lähes 17 miljoonan euron pääoman ja 562 osuudenomistajaa.

Säästö- ja sijoitusratkaisujen tarjoamisen apuvälineeksi kehitetty Säästökortoitus -työväline otettiin käyttöön syksyllä. Työvälineen avulla saadaan selvitettyä

asiakkaan taloudellinen asema, sijoituskelliset tavoitteet ja riskinottohalu sekä löydetään Tapiolan näkemyksen mukainen ratkaisuehdotus asiakkaan eri sijoitushorisonteille.

Tapiola Varainhoito toteuttaa Tapiolaryhmän strategiaa kasvattamalla markkinaosuuttaan instituutio- ja yksityissijoittajien sekä säästäjien keskuudessa.

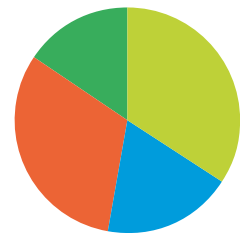
Liikevaihdon jakauma

Liikevaihto 12,0 milj. euroa

- Sijoitusrahastotoiminnan tuotot 6,2 milj. e, 52,1 %
- Omaisuuksienhoitopalvelun tuotot 5,5 milj. e, 46,2 %
- Sijoitusten tuotot 0,1 milj. e, 1,0 %
- Muut tuotot 0,1 milj. e, 0,7 %

Rahastopääomien jakauma rahastoluokittain

Rahastopääomat 1,6 mrd. euroa

- Osakerahastot 34,3 % (31 %)
- Lyhyen koron rahastot 18,7 % (27 %)
- Muut korkorahastot 31,6 % (26 %)
- Yhdistelmärahastot 15,4 % (16 %)

Varainhoito ylitti tavoitteensa

Tapiola Varainhoito ylitti lähes kaikki tavoitteensa vuonna 2009. Tätä edisti etenkin tiivis yhteistyö asiakkaiden kanssa ja toimivat sijoitusratkaisut. Yhtiön markkinaosuus Suomeen rekisteröityjen sijoitusrahastojen markkinoista nousi vuoden päättyessä edellisen vuoden 2,5 prosentista 2,9 prosenttiin.

Keväällä 2009 sijoitusmarkkinat kääntyivät nousuun toista vuotta kestäneen laskun jälkeen, ja kasvun ennakoidaan jatkuvan vuonna 2010. Tapiola Varainhoidon hallinnoimien sijoitusrahastojen rahastopääomat kasvoivat vuoden 2009 aikana 1 026 miljoonasta eurosta 1 594 miljoonaan euroon. Yhtiön liike-tulos oli 0,5 miljoonaa euroa voitollinen.

Varainhoitoyhtiö valmisteli entistä vastuullisemman sijoittamisen prosessia ja allekirjoitti YK:n vastuullisen sijoittamisen periaatteet alkuvuonna 2010. Periaatteiden mukaisesti olemme aktiivisia omistajia sekä seuraamme ja analysoimme jatkuvasti sijoituskohteidemme, lähes 400 yhtiön toimintaa.

Strategiana kasvu ja asiakkaan etu

Tapiola Varainhoito vastaa Tapiola-ryhmän varainhoito- ja sijoitusrahastopalveluista. Hallinnoimme vuonna 2009 yhteensä noin 5 564 miljoonan euron asiakasvalittuutta, millä mitattuna olemme yksi Suomen suurimmista varainhoitajista.

Tapiola-ryhmän strategiaa toteutamme pyrkimällä kasvattamaan markkinaosuuttamme niin instituutiosijoittajien kuin yksityissijoittajien ja säästäjien keskuudessa.

Asiakkaan etu on toinen strateginen painopiste, joka ohjaa sijoitustoimintaamme. Pidämme tärkeänä tuottaa ymmärrettäviä ja selkokielisiä palveluja ja ratkaisuja. Pyrimme kertomaan kulujen ja riskien muodostumisesta mahdollisimman selkeästi ja avoimesti.

Olemme toimintamme alusta alkaen erottautuneet muista varainhoitajista selkeästi omalla näkemyksellä ja varainhoidolla, joka perustuu huolelliseen analyysiin. Tämä linjaus on myös vuoden 2010 pääteemamme.

Kehitämme jatkuvasti yhä tiiviimpää ja kattavampaa yhteydenpitoa asiakkaiden kanssa. Kerromme näkemyksemme markkinoista asiakkaillemme ja tekemään heidän etujensa mukaisia ratkaisuja. Sijoituspäätökset teemme itsenäisesti Suomessa, mutta hyödynnämme myös kansainvälisten yhteistyökumppaneidemme tietoja ja kokemuksia sijoituskohteena olevista yrityksistä.

Epävakaata taloustilannetta luoda mahdollisuuksia

Toimintaympäristöä leimaa epävarmuus suhdannenousun kestävydestä. Tällöin meille on luontevaa luoda omaan

yritysanalyysiin ja omaan taloustutkimukseen perustuva sijoituskäytäntö, joka saattaa merkittävästikin poiketa yleisestä mielipiteestä. On todettu, että asiakkaamme arvostavat itsenäistä tutkimustoimintaamme.

Jos valtio kuroo voimakkaasti kiinni budjettialijäämää, sijoitettavan rahan määrä vähenee markkinoilla. Pidämme kuitenkin mahdollisena, että säästämisaste nousee Suomessa, jolloin koko säästämismarkkina kasvaa. Meillä on vuonna 2010 mahdollisuus merkittävään kasvuun, sillä epävakassa taloustilanteessa yhä useampi haluaa käyttää varainhoitajan palveluja.

*Tom Liljeström
Toimitusjohtaja
Tapiola Varainhoito Oy*

Tapiola Varainhoito Oy tarjoaa räätälöityä varainhoitopalvelua ja monipuolisen valikoiman sijoitusrahastoja.

Hallituksen toimintakertomus 2009

Toimintaympäristö

Suomeen rekisteröityjen sijoitusrahastojen pääomat olivat vuoden 2009 lopussa 54,25 miljardia euroa. Vuodessa kasvua oli lähes 13 miljardia euroa, josta nettomerkinnot olivat 4,2 miljardia euroa ja markkina-arvon nousua lähes 9 miljardia euroa.

Vuoden päättyessä Suomeen rekisteröityjen rahastojen rahastopääomat jakautuivat rahastoluokittain seuraavasti:

%	2009	2008
Osakerahastot	35,1	24,8
Pitkän koron rahastot	28,3	36,6
Lyhyen koron rahastot	21,6	22,8
Yhdistelmärahastot	12,4	12,7
Muut	2,5	3,1

Osakerahastoista eniten pääomia keräsivät kehittyvien markkinoiden rahastot, joissa oli vuoden lopussa 5,5 miljardia eli yli 10 prosenttia kaikista rahastopääomista.

Tapiola Varainhoito Oy:n hallinnoimien sijoitusrahastojen rahastopääomat kasvoivat vuoden 2009 aikana 1 026 miljoonasta eurosta 1 594 miljoonaan euroon. Yhtiön markkinaosuus rahastomarkkinoista oli vuoden päättyessä 2,9 prosenttia (2,5 %). Tapiola Varainhoito Oy on yhdeksänneksi suurin toimija Suomen rahastomarkkinoilla. Tapiolan rahastot saivat vuoden aikana lähes 11 000 uutta osuudenomistajaa, mikä nosti osuudenomistajien määrän lähes 45 000:een. Useat asiakkaat ovat sijoittaneet useampaan rahastoon. Tapiola Varainhoidon asiakasmäärä kasvoi yli 5 000 asiakkaalla ja oli vuoden lopussa yli 24 000 asiakasta.

Vuonna 2009 perustettiin toukokuun lopussa uusi sijoitusrahasto, Tapiola Suoja, joka ensimmäisenä toimintavuotenaan keräsi lähes 17 miljoonan euron pääoman ja 562 osuudenomistajaa. Nyt Tapiolan rahastoperheessä on yhteensä 26 sijoitusrahastoa, joista löytyvät sijoitusrahastot korko- ja yhdistelmärahastoista osakerahastoihin vastaamaan asiakkaiden erilaisiin sijoituksellisiin tarpeisiin.

Tulevaisuuden näkymät

Tulevaa vuotta leimaa valtioiden voimakas velkavelvitys lähes kaikissa OECD-maissa. Tämä on menneen syksyn aikana myötävaikuttanut talouden kääntymiseen selvään nousuun. Koska kuitenkin työttömyys on jatkanut kasvuaan, on vielä epäselvää miten kestävä nousu on. Näyttää ilmeiseltä, että valtioiden on tulevan tai sitä seuraavien vuosien aikana pyrittävä tasapainottamaan budjettejaan sekä menoja vähentämällä että verotulojen lisäyksellä. Tämänkaltainen kehitys saattaa taittaa orastaneen kasvun.

Yllämainittua ympäristöä ajatellen on tärkeää, että varainhoitovalikoimamme sisältää ratkaisuja, joiden kautta sekä voidaan olla mukana talouden kasvavilla sektoreilla että toimia asiakkaiden varoja suojaavasti epävakaisissa oloissa.

Asiakkaat

Lanseerasimme huhtikuussa Private-palvelukonseptin varakkaalle yksityishenkilöille ja yrityksille. Asiakasmäärien kasvu on ollut nopeaa koko vuoden, ja vuoden lopussa asiakasmäärä oli noussut jo yli kolmeensataan.

Toukokuun lopussa toimme markkinoille uudenlaisen varainhoitokonseptin ja siihen liittyvän Tapiola Suoja -rahaston. Suoja-varainhoidossa asiakkaalle määritellään ns. suojatase, jossa pysyminen on salkunhoidon keskeisin tehtävä. Tavoitteeseen pyritään aktiivisella salkunhoidolla ja tehokkaalla riskienhallinnalla.

Yritys- ja yhteisöasiakkaat

Vuonna 2009 yritys- ja yhteisöasiakkuuksissa painotimme sijoituksellista näkemystämme. Tämä sekä systemaattisen toimintamallimme läpikäynti koettiin arvokkaaksi instituutioasiakkuuksissa.

Yritys- ja yhteisöasiakkaiden tuoma volyyymi kasvoi merkittävästi vuonna 2009. Saimme uusia asiakkaita erityyppisistä instituutiosijoittajasegmenteistä. Hoidettavan varallisuuden määrä kasvoi myös olemassa olevilta asiakkailta.

Sijoituksia tehtiin suhteellisen tasaisesti korko-, osake- ja yhdistelmärahastoihin sekä täyden valtakirjan varainhoitoon.

Yksityisasiakkaat

Säästö- ja sijoitusratkaisujen tarjoamisen apuvälineeksi kehitetty Säästökartoitus -työväline otettiin käyttöön syksyllä. Työvälineen avulla saadaan selvitettyä asiakkaan taloudellinen asema, sijoitukselliset tavoitteet ja riskinottohalu sekä löydetään Tapiolan näkemyksen mukainen ratkaisuehdotus asiakkaan eri sijoitus-horisonteille. Työvälineen avulla toteutetaan laadukasta ja vastuullista myyntiä ja asiakaspalvelua sijoitusasioissa.

Tapiola ryhtyi vuonna 2009 julkaisemaan ns. TKA-lukuja (Totalkostnadsandel) suorissa osakerahastoissa. TKA-luku sisältää hallinnointi- ja säilytyspalkkioiden lisäksi myös kaupankäyntikulut, jotka veloitetään rahastolta.

Vuoden aikana järjestettiin Tapiolan T-hetkessä sijoitusaiheinen kaikille avoin Sijoituskoulu-niminen tilaisuussarja.

Kuukausisäästäminen jatkoi suosionsa kasvattamista. Syksyllä tehdyn asiakaskyselyn mukaan asiakkaat ovat tyytyväisiä päätökseensä aloittaa kuukausisäästäminen. Rahastolahjan ja lapselle säästämisen konseptoinnilla madallettiin kynnystä säästämisen aloittamiseen läheisen hyväksi.

Asiakastutkimusten mukaan asiakkaamme arvostavat Tapiolan Omaetua ja haluavat yhä enemmän keskittää myös finanssiasioitaan, minkä uskomme lisäävän kiinnostusta palvelujamme kohtaan.

Vuoden 2009 aikana vähennettiin paperiraporttien ja -postin määrää ja kehitettiin sähköistä viestintää mm. Sijoitustalous.fi-sivuston ja sen sähköisen uutiskirjeen avulla.

Sijoitustoiminta ja varainhoito

Vuosi 2009 muodostui sijoituksellisesti erittäin positiiviseksi. Periaatteessa kaikki riskilliset omaisuusluokat tuottivat positiivisen tuoton. Näin poikkeuksellisen hyvän markkinakehityksen taustalla oli maailmantalouden orastava elpyminen sekä finanssimarkkinoilta alkunsa saaneen kriisin helpottuminen.

Hyvä sijoitusvuosi näkyi Tapiola Varainhoito Oy:n hoitamien asiakkassalkkujen sekä sijoitusrahastojen positiivisena tuottokehityksenä. Sijoitusrahastojen sijoituksellinen menestys oli erinomainen sekä absoluuttisesti että suhteutettuna otettuun riskiin. Tapiola Varainhoidon rahastojen tuotto suhteessa otettuun riskiin oli vuoden 2009 lopussa Eufex Oy:n tehokkuusanalyysin mukaan korkein suomalaisista rahastoyhtiöistä (lähde: www.eufex.fi 5.1.2010). Oikeaan osuneen markkinaallokaatiopainotuksen ansiosta myös valtakirjasalkuissa kyettiin saavuttamaan merkittävää lisätuottoa, mikä heijastui korkeana asiakastyytyvyytenä.

Vuonna 2008 käyttöönotetun Simcorp Dimension -salkunhallintajärjestelmäprojektin II-vaihe saatiin kuluneena vuonna päätökseen. Projektin II-vaiheen keskeisin tavoite oli tuottoanalyysin ja asiakasraportoinnin jatkokehittäminen sekä kokonaisvaltaisen riskienhallinnan syventäminen. Uuden CrossKey -rahastojärjestelmän käyttöönotto siirtyy kuluvalle vuodelle.

Tapiola Varainhoito Oy:ssä noudatetaan Finanssivalvonnan valvottavilleen asettamaa Operatiivisten riskien hallinta -standardia (4.4b) sekä Tapiola-ryhmän riskienhallintapolitiikka ja vastuut -dokumenttia sekä ryhmän muita riskienhallintaohjeita joko sinällään tai yhtiön omaan toimintaan sovellettuna.

Riskit ovat oleellinen osa Tapiola Varainhoidon liiketoimintaa ja toimintaympäristöä. Ilman riskinottoa ei liiketoiminnassa menesty eikä voi luoda lisäarvoa sidosryhmille. Riskienhallinnan laatua parantamalla pyritään lisäämään menestystä ja saavuttamaan kilpailuetua Varainhoidon omalla liiketoiminta-alueella sekä lisäämään koko ryhmän synergia- ja kilpailuetuja. Tapiola-

ryhmän keskinäisen yhtiömuodon vuoksi korostuu hyvän vakavaraisuuden rooli. Täten myös riskienhallinnassa noudatetaan toimintatapaa, jolla edistetään asiakkaiden taloudellisen turvan jatkuvuutta. Tätä samaa periaatetta noudatetaan myös määriteltäessä Varainhoidon riskinottohalukkuutta.

Vastuullisen yritystoiminnan periaatteiden mukaisesti Tapiola Varainhoito huolehtii ja tiedottaa riskeistään sekä niiden hallinnasta siten, että asiakkaat ja muut sidosryhmät luottavat meihin kumppaninaan.

Riskienhallinnan prosessi ja valvonta

Tapiola Varainhoidon riskienhallintasuunnitelma vahvistetaan vuosittain hallituksessa.

Riskien kartoitus ja niiden toteutumisen todennäköisyys tehdään vuosittain syksyn suunnittelukierroksen yhteydessä. Kartoitus kattaa sekä strategiset että toiminnalliset riskit. Toiminnallisten riskien kartoituksen pohjana on toimintokohtainen itsearviointi. Jokaisesta merkittävästä riskistä tehdään riskienhallintasuunnitelma, jonka onnistumista arvioidaan seuraavana vuonna. Kaikki toteutuneet toiminnalliset riskit raportoidaan säännöllisesti johtoryhmälle.

Riskienhallintaa valvoo ja kehittää pankkikonsernin riskienhallintatoimikunta. Tapiola-ryhmän sisäisellä tarkastuksella on myös merkittävä rooli riskienhallinnan eri osa-alueiden tarkastusten muodossa. Yhtiön hallituksessa riskitilannetta seurataan kuukausittain. Erityinen kokonaisvaltainen riskiarvio tehdään kerran vuodessa.

Vastuu Varainhoidon juridisen ja compliance-toiminnon hoitamisesta on emoyhtiö Tapiola Pankilla. Varainhoidossa päävastuu toiminnan säännösten mukaisuudesta kuuluu toimitusjohtajalle.

Liiketoiminnoista riippumaton compliance-toiminto varmistaa, että Varainhoidon toiminnassa noudatetaan lakeja, viranomaismääräyksiä ja sisäisiä ohjeita. Lisäksi esimiehet hoitavat omien alaistensa osalta sisäistä valvontaa, joka kattaa myös toiminnan säännöstenmukaisuuden valvonnan. Compliance officer antaa vuosittain hallitukselle raportin compliance-toiminnon toiminnasta ja sen tekemistä havainnoista. Compliance-riskit kartoitetaan vuosittain osana Varainhoidon juridisia riskejä.

Vuoden 2009 riskienhallinnalle asettivat lisää vaatimuksia kasvavat asiakasmäärät ja uudet tuotekonseptit. Jatkuvuussuunnittelun tasoa nostettiin edelleen.

Merkittävimmät tapahtumat

Vuoden 2009 aikana perustettiin yksi uusi rahasto Erikois-sijoitusrahasto Tapiola Suoja, joka aloitti toimintansa 28.5.2009. Nyt Tapiolan rahastoperheessä on yhteensä 26 sijoitusrahastoa.

Uusina varainhoitopalveluina lanseerattiin sekä Private- että Suoja-varainhoitokonseptit. Kummatkin uudet varainhoitomallit saavuttivat erinomaisen suosion, ja kasvuodotukset saavutettiin tavoitteiden mukaisesti.

Hallinto ja tilintarkastajat

Varsinaisessa yhtiökokouksessa 20.3.2009 hallituksen jäseniksi valittiin edelleen yhtiöryhmän johtaja Jari Saine puheenjohtajana sekä toimitusjohtaja Harri Lauslahti, johtaja Jaakko Gummerus ja sijoitusjohtaja Jari Eklund. Osuudenomistajien kokous valitsi hallituksen jäseniksi Työttömyysvakuutusrahaston talousjohtajan Tapio Oksasen ja Henki-Tapiolan varatoimitusjohtajan Janne Pesosen.

Yhtiön varsinaisiksi tilintarkastajiksi valittiin edelleen KHT-yhteisö PricewaterhouseCoopers Oy. PricewaterhouseCoopers Oy:n nimeämänä päävastuullisena tilintarkastajana Tapiolaryhmässä toimii KHT-tilintarkastaja Juha Tuomala. Varatilintarkastajaksi valittiin KHT-tilintarkastaja Sari Airola PricewaterhouseCoopers Oy:stä. Osuudenomistajien kokouksessa 22.4.2009 valittiin tilintarkastajaksi KHT-tilintarkastaja Helka Iivaska ja varatilintarkastajaksi KHT-tilintarkastaja Hannu Pellinen.

Tuloksen muodostuminen

Yhtiön liikevaihto 12,0 miljoonaa euroa (10,2 milj. euroa) muodostuu sijoitusrahastotoiminnan tuotoista, omaisuudenhoitopalvelun tuotoista, sijoitusten tuotoista sekä liiketoiminnan muista tuotoista.

Sijoitusrahastotoiminnan tuotot olivat 6,2 miljoonaa euroa netto (4,9 milj. euroa, josta on vähennetty hallinnointipalkkioiden palautuksia 3,3 miljoonaa euroa (3,3 milj. euroa)). Omaisuudenhoitopalvelun tuotot olivat 5,5 miljoonaa euroa (4,8 milj. euroa).

Sijoitusten tuottoja oli yhteensä 0,1 miljoonaa euroa (0,4 milj. euroa) sekä liiketoiminnan muita tuottoja 0,1 miljoonaa euroa (0,1 milj. euroa).

Muiden hallintokulujen, 6,2 miljoonaa euroa (5,7 milj. euroa) merkittävimmät erät ovat ostetut palvelut 3,7 miljoonaa euroa (2,8 milj. euroa) ja atk-kulut 1,9 miljoonaa euroa (2,3 milj. euroa).

Liikevoitto oli 0,5 miljoonaa euroa (-0,2 milj. euroa).

Vakavaraisuus

Yhtiön vakavaraisuus on hyvä. Kertomusvuoden päättyessä Basel II -vakavaraisuussuhde oli 4,7-kertainen (6,6) suhteessa minimimäärään. Vahvalla vakavaraisuudella on varauduttu siihen, että markkinatilanteen häiriö jatkuu kuluvana vuonna ja että yhtiö investoi palvelua parantaviin järjestelmiin.

Yhtiön hallitus seuraa vakavaraisuuden kehitystä säännöllisesti konsernin sisäisellä omaan liiketoimintaan perustuvalla ICAAP-prosessilla.

Vakavaraisuuslaskelma

Sijoitusrahastolain 30 c §:n mukaisesti rahastoyhtiön, joka harjoittaa lain 5 §: 2 momentissa tarkoitettua toimintaa (omaisuudenhoitoa ja sijoitus- ja rahoitusneuvontaa), on annettava vakavaraisuudestaan seuraavat tiedot:

Milj. e	31.12.2009	31.12.2008	31.12.2007
Ensisijaiset omat varat	6,3	6,3	3,9
Toissijaiset omat varat	0,0	0,0	0,0
Riskipainotetut saamiset	3,8	2,6	2,8
Omien varojen vähimmäisvaatimus	1,3	1,0	0,8
Vakavaraisuussuhde, % Basel II	37,6	52,7	40,7

Hallituksen voitonjakoesitys

Yhtiökokouksen käytettävissä on yhtiön voitonjakokelpoiset varat, tilikauden ja aikaisempien tilikausien voittovarot 2,1 miljoonaa euroa, josta tilikauden voitto on 0,5 miljoonaa euroa sekä sijoitetun vapaan pääoman rahasto 2,2 miljoonaa euroa, yhteensä 4,3 miljoonaa euroa. Hallitus esittää, että osinkoa ei jaeta ja tilikauden voitto siirretään edellisten tilikausien voittotilille.

Tuloslaskelma

1 000 e	Liite	1.1.–31.12.2009	1.1.–31.12.2008
Palkkiotuotot	10		
Hallinnointipalkkiot		9 375	7 998
Sijoittajille palautettu määrä		-3 286	-3 284
Merkintäpalkkiot		27	13
Lunastuspalkkiot		125	138
Muut palkkiot		5 530	4 876
		11 771	9 741
Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista	11	6	7
Korkotuotot	12	3	61
Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot	13	116	283
Liiketoiminnan muut tuotot	14	79	90
Tuotot		11 975	10 181
Palkkiokulut		291	321
Korkokulut		0	0
Hallintokulut			
Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot		3 551	3 039
Henkilösivukulut			
Eläkekulut		654	576
Muut henkilösivukulut		151	166
		806	743
		4 357	3 782
Muut hallintokulut		6 166	5 664
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	15	42	47
Liiketoiminnan muut kulut	16	582	606
LIIKEVOITTO/-TAPPIO		537	-239
Tuloverot		87	-5
TILIKAUDEN VOITTO/-TAPPIO		450	-234

Tase

VASTAAVAA, 1 000 e	Liite	31.12.2009	31.12.2008
Saamiset luottolaitoksilta			
Vaadittaessa maksettavat		352	618
		352	618
Saamistodistukset	1		
Muilta		5 892	5 840
Osakkeet ja osuudet	2	171	171
Aineettomat hyödykkeet	3	85	113
Muut aineelliset hyödykkeet	4	43	57
Muut varat	5	1 966	666
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	6	330	429
		8 837	7 894
VASTATTAVAA, 1 000 e		31.12.2009	31.12.2008
Vieras pääoma			
Muut velat	7	381	330
Siirtovelat ja saadut ennakot	8	1 584	1 141
Vieras pääoma yhteensä		1 965	1 471
Oma pääoma	9		
Osakepääoma		845	845
Ylikurssirahasto		1 692	1 692
Muut sidotut rahastot			
Käyvän arvon rahasto			
Käypään arvoon arvostamisesta		21	21
Vapaat rahastot			
Sijoitetun vapaan pääoman rahasto		2 196	2 196
Edellisten tilikausien voitto		1 670	1 904
Tilikauden tappio/voitto		450	-234
Oma pääoma yhteensä		6 873	6 423
		8 837	7 894

Epäsuora rahoituslaskelma

1 000 e	2009	2008
Liiketoiminnan rahavirta		
Liikevoitto	537	-239
Oikaisut		
Luovutusvoitot	-116	-283
Suunnitelman mukaiset poistot	42	47
Muun kuin varsinaisen toiminnan tuotot ja kulut	-8	-63
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	454	-542
Käyttöpääoman muutos:		
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys (-)/vähennys (+)	-1 200	73
lisäys (+)/vähennys (-)	408	-1 200
	-793	-1 200
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	-338	-1 669
Maksetut välittömät verot	0	349
Rahavirta ennen satunnaisia eriä	-338	-1 320
Liiketoiminnan rahavirta	-338	-1 320
Investointien rahavirta		
Investoinnit sijoituksiin	73	-2 004
	73	-2 004
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden sekä muun omaisuuden investoinnit ja luovutustulot (netto)	0	2 993
	73	2 993
Investointien rahavirta	73	989
Rahoituksen rahavirta		
Maksetut osingot	0	-720
Rahoituksen rahavirta	0	-720
Rahavarojen muutos	-266	-1 051
Rahavarat tilikauden alussa	618	1 669
Rahavarat tilikauden lopussa	352	618

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Yleiset periaatteet

Tilinpäätös ja toimintakertomus on laadittu noudattaen sijoitusrahastolakia, valtiovarainministeriön antamaa asetusta 820/20.8.2007 rahastoyhtiön tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta sekä lakia luottolaitostoinnasta ja siihen liittyvänä on noudatettu Rahoitustarkastuksen antamaa luottolaitoksien ja sijoituspalveluyrityksien tilinpäätöksiä koskevaa standardia 3.1 ja siihen liittyvää raportointistandardia RA 3.1.

YHTEENVETO MERKITTÄVISTÄ TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISPERIAATTEISTA

Tuloslaskelman laatimista koskevat liitetiedot

Palkkiotuottojen kirjaamisessa noudatetut periaatteet

Palkkiotuottoihin kirjataan palkkiot, kun palvelu tai erillinen toimenpide on suoritettu. Palkkiotuoton määrä on saadun vastikkeen käypä arvo.

Tuotot oman pääoman ehtoisista sijoituksista

Erään luetaan osakkeista ja rahasto-osuuksista saadut osinkotuotot ja voitto-osuudet sekä muut vastaavat tuotot, jotka maksetaan yhteisön voitonjakokelpoisista varoista. Osinkotuotot kirjataan, kun oikeus osinkoon on syntynyt. Tavanomaisesti osingonjaon kirjaamisperuste syntyy yhtiökokouspäätöksen perusteella.

Korkotuottojen kirjaamisessa noudatetut periaatteet

Korkotuottoihin merkitään vastaaviin "Saamiset luottolaitoksilta" kuuluvista tase-eristä saatavat korkotuotot.

Myytävässä olevien rahoitusvarojen nettotuotot

Erään kirjataan kaikki muut myytävissä oleviksi rahoitusvaroiksi luokitelluista tase-eristä tuloslaskelmaan kirjattavat erät paitsi näistä johtuvat korot ja osingot.

Taseen laatimista koskevat liitetiedot

Saamiset luottolaitoksilta

Erään luetaan luottolaitoksiin tehdyt talletukset. Vaadittaessa maksettavina saamisina pidetään saamisista, jotka on maksettava viimeistään vuorokauden kuluessa irtisanomisesta. Tase-erään ei merkitä jälkimarkkinakelpoisia luottolaitoksilta olevia saamisista. Tase-erään luetut rahoitusvarat luokitellaan arvostusta varten käypään arvoon arvostettaviksi rahoitusvaroiksi.

Saamistodistukset

Saamistodistuksia ovat kaikki jälkimarkkinakelpoiset velkainstrumentit, kuten valtion velkasitoumukset, kuntatodistukset, valtion ja muut julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemat joukkovelkakirjalainat, pankkien sijoitustodistukset, yritystodistukset, pankkien ja yritysten liikkeeseen laskemat joukkovelka- ja vaihtovelkakirjalainat. Saamistodistukset on luokiteltu arvostusta varten myytävänä oleviksi rahoitusvaroiksi. Myytävissä olevat rahoitusvarat arvostetaan käypään arvoon vastaeränä taseen omassa pääomassa oleva käyvän arvon rahasto.

Osakkeet ja osuudet

Ei noteeratut osakkeet ja osuudet on luokiteltu arvostamista varten myytävissä oleviksi rahoitusvaroiksi. Myöhempi arvostaminen tapahtuu joko hankintamenoa tai jaksotettuun hankintamenoa.

Jos näiden rahoitusvarojen arvo tilinpäätöspäivänä on arvonalentumisen johdosta jaksotettua hankintamenoa tai hankintamenoa alempi, alennetaan arvo arvonalentumistappiolla vähennettyyn jaksotettuun hankintamenoa. Hankintamenoa arvostetaan käyttöomaisuuden luonteiset osakkeet ja osuudet.

Aineettomat hyödykkeet

Muina pitkävaikutteisina menoina on aktivoitu vastikkeellisesti hankittujen atk-järjestelmien suunnittelumenot sekä huoneistojen peruserämenot. Poistoaika on 5 vuotta käyttöön-otosta tai sitä lyhyempi taloudellinen käyttöaika.

Muut aineelliset hyödykkeet

Muut aineellisten hyödykkeet muodostuu kalustosta, joka esitetään taseessa suunnitelman mukaisilla poistoilla vähennetyyn hankintamenoa määräisinä. Kaluston vuotuinen poisto on 25 prosenttia menojäännöksestä.

Tase-eriä koskevat liitetiedot

1. Saamistodistukset

1 000 e	2009			2008		
	Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä	Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä
Sijoitustodistukset						
Liikkeeseenlaskija/rahoitusvälineryhmä						
Muiden kuin julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemat						
Myytavissä olevat, joille ei kerrytetä korkoa	5 892	0	5 892	5 840	0	5 840
Muiden kuin julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemat sijoitustodistukset yhteensä	5 892	0	5 892	5 840	0	5 840

2. Osakkeet ja osuudet

1 000 e	2009			2008		
	Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä	Julkisesti noteeratut	Muut	Yhteensä
Osakkeet ja osuudet muissa yrityksissä						
Myytavissä olevat	0	171	171	0	171	171
Osakkeet ja osuudet yhteensä	0	171	171	0	171	171
joista hankintameno on arvostetut	0	171	171	0	171	171

3. Aineettomat hyödykkeet

1 000 e	2009			2008		
	IT-kulut	Muut	Yhteensä	IT-kulut	Muut	Yhteensä
Aineettomat hyödykkeet	0	85	85	0	113	113
Yhteensä	0	85	85	0	113	113

3-4. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset

1 000 e	2009			2008		
	Aineettomat hyödykkeet	Muut aineelliset hyödykkeet	Kaikki yhteensä	Aineettomat hyödykkeet	Muut aineelliset hyödykkeet	Kaikki yhteensä
Hankintameno 1.1.	141	102	243	3 165	71	3 236
+ lisäykset tilikautena	0	0	0	304	43	346
- vähennykset tilikautena	0	0	0	-3 328	-12	-3 340
± siirrot erien välillä						
- tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	-28	-14	-42	-28	-19	-47
± tilikauden arvonalennukset ja niiden palautukset						
+ vähennyksiin ja siirtoihin kohdistuvat kertyneet poistot ja arvonalennukset tilikauden alussa						
- kertyneet poistot 1.1.	-28	-45	-73	0	-26	-26
- kertyneet arvonalennukset 1.1.						
+ kertyneet arvonorotukset 1.1.						
± tilikauden arvonorotukset ja niiden palautukset						
Kirjanpitoarvo 31.12.	85	43	127	113	57	170
Kirjanpitoarvo 1.1.	113	57	170	3 165	45	3 210

5. Muut varat

1 000 e	2009		2008	
	Muut erät	Yhteensä	Muut erät	Yhteensä
Muut saamiset	1 966	1 966	666	666

6. Siirtosaamiset ja maksetut ennakot

1 000 e	2009			2008		
	Korot	Muut erät	Yhteensä	Korot	Muut erät	Yhteensä
Siirtosaamiset	0	330	330	0	429	429

7. Muut velat

1 000 e	2009			2008		
	Pakolliset varaukset	Muut erät	Yhteensä	Pakolliset varaukset	Muut erät	Yhteensä
Muut erät						
Muut		381	381		330	330
			381			330

8. Siirtovelat ja saadut ennakot

1 000 e	2009			2008		
	Korot	Muut erät	Yhteensä	Korot	Muut erät	Yhteensä
Siirtovelat	0	1 584	1 584	0	1 141	1 141
			1 584			1 141

9. Oman pääoman erien muutokset

1 000 e	2009			2008		
	1.1.2009	Muutos	31.12.2009	1.1.2008	Muutos	31.12.2008
Sidottu oma pääoma						
Osakepääoma	845	0	845	845	0	845
Ylikurssirahasto	1 692	0	1 692	1 692	0	1 692
Muut sidotut rahastot						
Käyvän arvon rahasto	21	0	21	10	21	21
Vapaat rahastot						
Sijoitetun vapaan pääoman rahasto	2 196			2 196		
			2 196			2 196
Edellisten tilikausien voitto	1 904			2 287		
Lisäykset, edellisen tilikauden tuloksesta		-234			337	
Lisäykset, sisaryhtiösulautumisessa						
Vähennykset, osingonjako		0			-720	
			1 670			1 904
Tilikauden voitto	-234			337		
Vähennykset, siirto edellisen tilikauden voittoon		234			-337	
Lisäykset, tilikauden voitto		450			-234	
			450			-234
Oma pääoma yhteensä	6 423	450		7 356	-932	
			6 873			6 423

9. Osakepääoma

1 000 e	2009	2008
Osakepääoma	845	845
Osakkeiden nimellisarvo	ei ole	ei ole
Osakkeiden lukumäärä, kpl	3	3
Yhtiön vähimmäispääoma	423	423
Yhtiön enimmäispääoma	1 690	1 690

Kaikilla yhtiön osakkeilla on yhtäläinen äänivalta, osakesarjoja on yksi.

Lunastuslausekkeen mukaan usean osakkaan halutessa käyttää lunastusoikeuttaan on osakkeet jaettava halukkaiden kesken heidän omistamiensa osakkeiden mukaisessa suhteessa. Lunastushinta on siirtäjän ja siirronsaajan sopima hinta tai vastikkeettomassa saannossa osakkeen viimeiseen tilinpäätökseen perustuva arvo.

Tuloslaskelman eriä koskevat liitetiedot

10. Palkkiotuotot

1 000 e	1.1.–31.12.2009	1.1.–31.12.2008
Palkkiotuotot sijoitusrahastotoiminnasta	6 241	4 864
Palkkiotuotot omaisuudenhoidosta	5 529	4 876
Muut palkkiotuotot	1	1
Palkkiotuotot yhteensä	11 771	9 741

11. Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista

1 000 e	1.1.–31.12.2009	1.1.–31.12.2008
Myytävissä olevista sijoituksista	6	7
Osinkotuotot yhteensä	6	7

12. Korkotuotot

1 000 e	1.1.–31.12.2009	1.1.–31.12.2008
Saamisista luottolaitoksilta	3	61
Korkotuotot yhteensä	3	61

13. Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot

1 000 e	1.1.–31.12.2009	1.1.–31.12.2008
Saamistodistuksista		
Rahoitusvarojen luovutuksista	116	283
Myytävissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot yhteensä	116	283

14. Liiketoiminnan muut tuotot

1 000 e	1.1.–31.12.2009	1.1.–31.12.2008
Muut tuotot	79	90
Liiketoiminnan muut tuotot yhteensä	79	90

15. Poistot ja arvonalantumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä

1 000 e	1.1.–31.12.2009	1.1.–31.12.2008
Aineettomista hyödykkeistä		
Suunnitelman mukaiset poistot	28	28
Aineellisista hyödykkeistä		
Suunnitelman mukaiset poistot	14	19
Suunnitelman mukaiset poistot yhteensä	42	47

16. Liiketoiminnan muut kulut

1 000 e	1.1.–31.12.2009	1.1.–31.12.2008
Vuokrakulut	355	337
Tarkastus- ja valvontamaksut (sisältää tilintarkastajalle maksetut palkkiot)	123	187
Jäsenmaksut	31	22
Muut kulut	73	56
Liiketoiminnan muut kulut yhteensä	582	602

16.1. Tilintarkastajalle maksetut palkkiot

1 000 e	1.1.–31.12.2009	1.1.–31.12.2008
Tilintarkastus	16	39
Tilintarkastuslain 1 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetut toimeksiannot	62	79
	78	118

17. Tuloveroja koskevat liitetiedot

1 000 e	1.1.–31.12.2009	1.1.–31.12.2008
Verotettavaan tuloon perustuva vero	87	-5
Tuloslaskelmaan kirjaamaton laskennallinen vero käyvän arvon rahastosta	5	6

Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot

Eläkevastuut

Henkilökunnan lakisääteinen eläketurva on järjestetty TyEL-perusvakuutuksella Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Tapiolassa ja lisäeläketurva Yritysten Henkivakuutus Oy Tapiolassa.

Arvonlisäverovastuut

1 000 e	31.12.2009	31.12.2008
Arvonlisäverotuksen ryhmäkisteröintiin liittyvä vastuu (AVL 188 §)		
Samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta	751	336
Muiden yritysten puolesta	269	1 626
	1 021	1 962

Palvelumaksuvastuut

1 000 e	31.12.2009	31.12.2008
Saman konsernin yrityksille		
Seuraavalla tilikaudella maksettavat palvelumaksut	554	373
Viiden vuoden kuluessa maksettavat palvelumaksut	2 217	1 492
Yli viiden vuoden kuluttua maksettavat palvelumaksut	2 203	1 613

Palvelusopimukset eivät ole kesken sopimuskauden purettavissa.

Asiakkaan puolesta kolmannen hyväksi annetut sitoumukset

1 000 e	31.12.2009	31.12.2008
Takaukset ja pantit	0	0
Muut	0	0

Asiakkaan hyväksi annetut peruuttamattomat sitoumukset

1 000 e	31.12.2009	31.12.2008
Arvopapereiden takaisinostositoumukset	0	0
Muut	0	0

Henkilöstöä, johtoa ja lähipiiriä koskevat liitetiedot

Henkilökunnan lukumäärä

	31.12.2009	31.12.2008
Vakinainen kokoaikainen henkilöstö 31.12.	49	44
Vakinainen kokoaikainen henkilöstö keskimäärin	49	43
Vakinainen osa-aikainen henkilöstö 31.12.	2	5
Vakinainen osa-aikainen henkilöstö keskimäärin	1	4
Määräaikainen henkilöstö 31.12.	3	1
Määräaikainen henkilöstö keskimäärin	3	1

Johdon palkat ja palkkiot sekä rahalainat

1 000 e		31.12.2009	31.12.2008
Toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen palkat ja palkkiot	Ei esitetä (KPA 2:8,4\$)		
Hallituksen varsinaiset jäsenet	Ei esitetä (KPA 2:8,4\$)		
Ei myönnetty johdolle rahalainoja			

Rahalainat, vastuut sekä vastuusitoumukset yhtiön lähipiiriin kuuluvalla

	31.12.2009	31.12.2008
Ei myönnetty		

Konserniin kuuluvaa yhtiötä koskevat liitetiedot

Sen emoyrityksen nimi ja kotipaikka, joka laatii konsernitilinpäätöksen suurimmasta konsernista, johon yhtiö kuuluu

Keskinäinen Vakuutusyhtiö Tapiola, kotipaikka Espoo
Emoyrityksen tilinpäätös saatavissa osoitteessa www.tapiola.fi

Sen emoyrityksen nimi ja kotipaikka, joka laatii alakonsernitilinpäätöksen konsernista, joka sisältyy edellisessä kohdassa tarkoitettuun konserniin ja johon yhtiö kuuluu

Tapiola Pankki Oy
Emoyrityksen tilinpäätös saatavissa osoitteessa www.tapiola.fi

Tunnusluvut

	1.1.–31.12.2009	1.1.–31.12.2008	1.1.–31.12.2007
Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut			
Liikevaihto, milj. euroa	12,0	10,2	8,1
Liikevoitto liikevaihdosta	4,5	-2,3	5,7
K/T-suhde	1,0	1,0	0,9
	31.12.2009	31.12.2008	31.12.2007
Vakavaraisuutta kuvaavat tunnusluvut			
Oman pääoman tuotto (ROE), %	6,8	-3,4	5,7
Koko pääoman tuotto (ROA), %	5,4	-2,6	4,4
Omavaraisuusaste, %	77,8	81,4	73,4
Vakavaraisuussuhde, % Basel II	37,6	52,7	40,7
	31.12.2009	31.12.2008	31.12.2007
Muut liitetiedot			
Rahastopääomat, milj. euroa	1 594,2	1 026,0	1 435,8
Markkinaosuus, %	2,9	2,5	2,2
Osuudenomistajien lukumäärä	44 834	34 101	29 109
Varainhoidon hallinnoidut asiakasvarat, milj. euroa	5 564,0	4 879,5	5 565,3

Tunnuslukujen laskentakaavat

Keskeiset tuloslaskelmaerät Liikevaihto = tuloslaskelman erä tuotot

Oman pääoman tuotto prosentteina (ROE) = $100 \times \frac{\text{Liikevoitto/-tappio} - \text{Tuloverot}}{\text{Oma pääoma ja vähemmistöosuus} + \text{Tilinpäätössiirtojen kertymä laskennallisella verovelalla vähennettynä (vuoden alun ja lopun keskiarvo)}}$

Koko pääoman tuotto prosentteina (ROA) = $100 \times \frac{\text{Liikevoitto/-tappio} - \text{Tuloverot}}{\text{Taseen loppusumma keskimäärin (vuoden alun ja lopun keskiarvo)}}$

Omavaraisuusaste prosentteina = $100 \times \frac{\text{Oma pääoma ja vähemmistön osuus} + \text{Tilinpäätössiirtojen kertymä laskennallisella verovelalla vähennettynä}}{\text{Taseen loppusumma}}$

Kulu-tuotto-suhde = $\frac{\text{Hallintokulut} + \text{Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä} + \text{Liiketoiminnan muut kulut}}{\text{Korkokate} + \text{Tuotot oman pääoman ehtoista sijoituksista} + \text{Nettopalkkiot} + \text{Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot} + \text{Myytavissä olevien rahoitusvarojen nettotuotot} + \text{Suojauslaskennan nettotulos} + \text{Sijoituskiinteistöjen nettotuotot} + \text{Liiketoiminnan muut tuotot} + \text{Osuus osakkuusyritysten tuloksista (netto)}}$

Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen 31.12.2009 allekirjoitukset

Espoossa 12. päivänä helmikuuta 2010

Jari Saine
Hallituksen puheenjohtaja

Jari Eklund

Jaakko Gummerus

Harri Lauslahti

Tapio Oksanen

Janne Pesonen

Tom Liljeström
Toimitusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Espoossa 3. päivänä maaliskuuta 2010

PricewaterhouseCoopers Oy
KHT-yhteisö

Juha Tuomala
KHT

Helka Ivaska
KHT

Tilintarkastuskertomus

Tapiola Varainhoito Oy:n yhtiökokoukselle sekä Tapiola Varainhoito Oy:n hallinnoimien sijoitusrahastojen osuudenomistajille

Olemme tarkastaneet Tapiola Varainhoito Oy:n ja sen hallinnoimien sijoitusrahastojen kirjanpidon, tilinpäätökset, toimintakertomukset ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2009. Tilinpäätökset sisältävät taseen, tuloslaskelman ja liitetiedot sekä rahastoyhtiön osalta lisäksi rahoituslaskelman.

Tapiola Varainhoito Oy:n hallinnoimat sijoitusrahastot ovat: Tapiola Kassakorko, Tapiola Lyhytkorko, Tapiola Pitkäkorko, Tapiola Yrityskorko, Tapiola High Yield, Tapiola Maailma 20, Tapiola Maailma 50, Tapiola Maailma 80, Tapiola 2010, Tapiola 2015, Tapiola 2020, Tapiola 2025, Tapiola 2035, Tapiola 2045, Tapiola Trendi, Tapiola Eurooppa, Tapiola USA, Tapiola Hyvinvointi, Tapiola Tulevaisuus, Tapiola Kehittyvät Markkinat, Tapiola Kiinteistö, Tapiola Japani, Tapiola Suomi, Tapiola Aasia-Tyynimeri, Tapiola Itä-Eurooppa ja Tapiola Suoja.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että ne antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Hallitus vastaa rahastoyhtiön ja sen hallinnoimien sijoitusrahastojen kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että rahastoyhtiön ja sen hallinnoimien sijoitusrahastojen kirjanpito on lain mukainen ja että varainhoito on luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Tilintarkastajan tulee suorittaa tilintarkastus Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti ja sen perusteella

antaa lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää ammattieettisten periaatteiden noudattamista ja tilintarkastuksen suunnittelua ja suorittamista siten, että saadaan kohtuullinen varmuus siitä, että tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa ei ole olennaisia virheellisyksiä ja että hallituksen jäsenet ja toimitusjohtaja ovat toimineet osakeyhtiölain sekä sijoitusrahastolain mukaisesti.

Tilintarkastustoimenpiteillä tulisi varmistua tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen lukujen ja muiden tietojen oikeellisuudesta. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan ja arvioihin riskeistä, että tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa on väärinkäytöksestä tai virheestä johtuva olennainen virheellisyys. Tarvittavia tarkastustoimenpiteitä suunniteltaessa arvioidaan myös tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laadintaan ja esittämiseen liittyvää sisäistä valvontaa. Lisäksi arvioidaan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleistä esittämistapaa, tilinpäätöksen laatimisperiaatteita sekä johdon tilinpäätöksen laadinnassa soveltamia arvioita.

Tilintarkastus on toteutettu Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Käsitksemme mukaan olemme suorittaneet tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvia tarkastustoimenpiteitä lausuntoamme varten.

Lausunto

Lausuntonamme esitämme, että Tapiola Varainhoito Oy:n ja sen hallinnoimien sijoitusrahastojen tilinpäätökset ja toimintakertomukset antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot sekä rahastoyhtiön että sen hallinnoimien sijoitusrahastojen taloudellisesta asemasta ja toiminnan tuloksesta. Toimintakertomusten ja tilinpäätösten tiedot ovat ristiriidattomia.

Espossa 3. päivänä maaliskuuta 2010

PricewaterhouseCoopers Oy
KHT-yhteisö

Juha Tuomala
KHT

Helka Ivaska
KHT